

Številka: 018-028/2024-7

Datum: 15. 4. 2024

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011, s spremembami; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Marka Medveda, kot predsednika senata, ter Igorja Luzarja in Aleksandra Petrovčiča, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Kemikalija za obdelavo voda hladilnih sistemov*«, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložila družba Perper, d.o.o., rešitve za vodo, Milčinskega ulica 12, Celje, ki jo zastopa odvetnik Andrej Švencbir, Prešernova ulica 23A, Celje (nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Termoelektrarna Šoštanj d.o.o., Cesta Lole Ribarja 18, Šoštanj (v nadaljevanju: naročnik), 15. 4. 2024

odločila:

Zahtevek za revizijo se zavrne kot neutemeljen.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po postopku naročila male vrednosti po 47. členu Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS; št. 91/2015, s spremembami; v nadaljevanju: ZJN-3), je bilo objavljeno na Portalu javnih naročil 19. 12. 2023 (JN008318/2023-W01). Na Portalu javnih naročil sta bila objavljena tudi dva popravka.

Naročnik je 6. 3. 2024 na Portalu javnih naročil objavil *Odločitev o oddaji javnega naročila*, s katero je predmetno javno naročilo oddal v izvedbo ponudniku ECO LTM d.o.o., Braće Mažar i majke Marije 62, Banja Luka, Bosna in Hercegovina (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). Iz navedene odločitve izhaja, da je naročnik prejel tri ponudbe. Vlagateljevo ponudbo je naročnik izločil iz razloga, ker je v več delih tehnično pomanjkljiva, poleg tega vlagatelj ni predložil ustreznih in popolnih tehničnih dokumentacij, vlagatelj pa tudi ni predložil dovoljenja za opravljanje dejavnosti prometa z nevarnimi kemikalijami. Za preostali dve ponudbi je naročnik ugotovil, da

sta dopustni. Po opravljenih pogajanjih (na katera se je odzval le izbrani ponudnik), je naročnik izbral ponudbo izbranega ponudnika, ki se je po merilih za oddajo javnega naročila uvrstila na prvo mesto.

Zoper navedeno odločitev o oddaji javnega naročila je vlagatelj 13. 3. 2024 vložil zahtevek za revizijo. Predlaga, da se postopek oddaje predmetnega javnega naročila razveljavi v celoti, pri čemer naj se naročniku naloži odpravo kršitve.

Vlagatelj opozarja na peti odstavek 89. člena ZJN-3 in zatrjuje, da bi mu moral naročnik omogočiti popravke in spremembe v ponudbi oziroma dopolnitev ponudbe, podajo pojasnil in predložitev dodatne dokumentacije. Zatrjuje, da našteje možnosti ne bi ogrožale načela enakopravne obravnave in transparentnosti, saj so vsi manjkajoči dokumenti obstajali že pred odpiranjem ponudbe, kar je objektivno preverljivo. Vlagatelj priznava, da se je pri izpolnjevanju priloge št. 10 zmotil in namesto, da bi vanjo vpisal idente (pripravek, črpalko, merilnike), navedel reference. Pojasnjuje, da je razpisna dokumentacija nemalokrat zapletena in zavajajoča, zato lahko pride do napak ali nerazumevanja. Besede »ident« ni v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, poleg tega navedena napačna izpolnitev ni takšna, da se je ne bi dalo popraviti. Poudarja, da je v lastni izjavi podrobno navedel vse t.i. »idente«, skupaj s tehničnim opisom in specifikacijo ter ustreznim grafičnim in slikovnim materialom. Tako je imel naročnik na razpolago vse zahtevane podatke. Poleg tega, še opozarja vlagatelj, je v izjavi navedel celo več podatkov o »identih« (predložil je tudi tehnično specifikacijo in grafične priloge ter slikovni material), kot jih je zahtevala priloga št. 10. V ponudbi je tudi navedel, da ponuja takšno dozirno opremo, ki omogoča samodejno nadziranje kemikalije, pri čemer je pozabil predložiti podatke o tej dozirni opremi, vendar meni, da bi lahko navedeno napako saniral s pojasnilom. Navaja še, da je v lastni izjavi izrecno navedel in specificiral opremo za samodejno, kontinuirano in neposredno merjenje ponujenega pripravka, predložil je tudi slikovno in grafično gradivo, iz katerega izhaja, da je omogočeno tako samodejno doziranje, kakor tudi neposredno, kontinuirano in samodejno merjenje vrednosti. Če bi naročnik štel, da je v tem delu ponudba pomanjkljiva, bi ga lahko pozval k dopolnitvi oziroma pojasnilu o tem, iz katerega dela ponudbe izhajajo navedeni parametri. Vse navedeno, nadaljuje vlagatelj, velja tudi za pomanjkljivosti v zvezi z internetnim dostopom do baze podatkov in trenutnimi vrednostmi parametrov v hladni vodi, kar je ravno tako vsebovano v izjavi in razvidno iz predložene tehnične dokumentacije. Ker ga naročnik v navedenih delih ni pozval k pojasnilu oziroma ga ni povprašal, iz katerega dela ponudbe je razvidno, da je omogočen internetni dostop do zahtevanih baz podatkov, je kršil peti odstavek 89. člena ZJN-3. Vlagatelj nadalje navaja, da je izpolnjevanje zahteve avtomatskega prilagajanja obdelave hladilne vode ob spremembi pogojev v hladilnem sistemu, v smislu povečanja ali zmanjševanja koncentracije pripravka, prav tako vsebovana v izjavi in vsebuje tudi opis opreme, skupaj s tehničnimi značilnostmi, specifikacijo in slikovnim materialom. Zgolj s pojasnilom, opozarja vlagatelj, bi lahko odpravil tudi to nejasnost v ponudbi. Vlagatelj se v nadaljevanju strinja, da dovoljenja za opravljanje dejavnosti prometa z nevarnimi kemikalijami ni predložil, opozarja pa, da že vrsto let sodeluje z naročnikom, ki je seznanjen z dejstvom, da takšno dovoljenje ima. Navaja še, da se je 18. 10. 2023 udeležil strokovnega tehničnega dialoga pri naročniku, ki se je nanašal na enak javni razpis (ki je bil kasneje sicer razveljavljen), pri čemer je priložil tudi sporno dovoljenje, prav tako je pojasnil, kaj ponuja in kakšne tehnične rešitve ima na voljo, da zadosti naročnikovim potrebam.

Izbrani ponudnik se o navedbah vlagatelja ni izjasnil.

Naročnik je z dokumentom z dne 19. 3. 2024 zahtevek za revizijo v delu, ki se nanaša na razpisno dokumentacijo, zavrnil, v delu, ki se nanaša na odločitev o oddaji javnega naročila pa zavrnil.

Naročnik navaja, da v zvezi z »zapleteno in zavajajočo razpisno dokumentacijo« oziroma besedo »ident« ni prejel vprašanja potencialnega ponudnika, zato je zahtevek za revizijo v tem delu

zavrgel, podredno pa ga je zavrgel tudi iz razloga, ker (v tem delu) ni bil vložen pravočasno. Naročnik v nadaljevanju citira določilo šestega odstavka 89. člena ZJN-3 in zatrjuje, da se pomanjkljivosti vlagateljeve ponudbe nanašajo na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, zato poziv k dopolnitvi ponudbe ne bi bil dopusten. Zatrjuje, da je ponudnikova dolžnost, da skrbno pripravi ponudbeno dokumentacijo. Ker je natančnost in skrbnost pri pripravi ponudbene dokumentacije ter njena skladnost z vsemi naročnikovimi zahtevami v postopku oddaje javnega naročila temeljni interes in dolžnost, ki zavezuje vsakega razumno obveščenega in skrbnega ponudnika, ponudnik sam nosi posledice neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve omenjene dolžnosti. Še toliko bolj velja nameniti posebno skrbnost tistemu delu ponudbene dokumentacije, v katerem ponudnik predstavi predmet ponudbe, saj vanj po poteku roka ni več dovoljeno posegati. Kot izhaja iz Odločitve o oddaji javnega naročila, vlagatelj v ponudbeni dokumentaciji ni identificiral opreme, ki bi služila merjenju posameznih koncentracij, temveč je le pavšalno in taksativno naštel več različnih tipov opreme, pri čemer ni navedel podatkov o tem, katerim meritvam služi posamezna oprema in katera oprema bo nameščena v sistem naročnika. Ob upoštevanju odločitve Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-027/2023, in glede na določbo šestega odstavka 89. člena ZJN-3, bi naročnik, če bi vlagatelja v zvezi s tem pozval na dopolnitev oziroma k pojasnilu ponudbe, ravnal v nasprotju z navedeno zakonsko določbo, saj bi vlagatelj na ta način posegel v tehnične specifikacije predmeta javnega naročila. Poleg tega bi se takšna dopolnitev nanašala na tiste elemente ponudbe, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudbe, ni mogoče objektivno preveriti. Z dopustitvijo dopolnjevanja bi imel vlagatelj možnost prilagajanja ponujene rešitve, s čimer bi se kršilo načelo enakopravne obravnave preostalih dveh sodelujočih ponudnikov, ki sta zahtevane podatke izpolnila že v okviru ponudbe. V zvezi z nepravilno izpolnjeno prilogo št. 10 naročnik navaja, da ne more ugibati, kateri merilnik izmed več naštetih (v izjavi) ponuja vlagatelj, kateri so ponujeni identični in katera pripadajoča dozirna oprema je ponujena. Vlagatelj priznava, da je pozabil predložiti podatke o dozirni opremi, vendar se tudi ta pomanjkljivost, poleg ostalih, navedenih v Odločitvi o oddaji javnega naročila, nanaša na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, zato bi bil poziv k dopolnitvi ponudbe, nedopusten. Naročnik še navaja, da je vlagatelj v Izjavi JN 40 01-785/2023 - Izvajanje meritev - oprema navedel: »... izjavljam, da ponujena oprema za izvajanje meritev in kontrolo sistema iz naslova JN 40 01-785/2023 omogoča naslednje funkcije: samodejno, kontinuirano in neposredno merjenje vsebnosti/koncentracije ponujenega pripravka v hladni vodi«, pri čemer v izjavi ni navedeno in specificirano, katera oprema je ponujena. Vlagatelj tudi sicer v ponudbi ni navedel opreme, namenjene merjenju posameznih koncentracij, kot je bilo zahtevano, temveč je le na splošno naštel več različnih tipov opreme, brez podatkov o tem, katerim meritvam služi in katera oprema bo nameščena v naročnikov sistem. Naročnik še navaja, da je vlagatelj v lastni Izjavi št. JN 40 01-785/2023 navedel: »7. Omogočiti internetni dostop do baze podatkov in trenutnih vrednosti parametrov v hladni vodi«, pri čemer ni jasno opredeljeno, kdo to omogoči, kaj vlagatelj s tem ponuja, in sicer, ali in na kakšen način bo to ponudil, poleg tega navedeno ni opredeljeno niti v tehničnem opisu, kot je bilo zahtevano v 5. točki Tehničnega dela dokumentacije. Ponujena oprema, še navaja naročnik, mora imeti možnost avtomatskega prilagajanja obdelave hladilne vode ob spremembi pogojev v hladilnem sistemu v smislu povečevanja oziroma zmanjševanja koncentracije pripravka v hladni vodi (regulacija črpalke za doziranje pripravka), vse za stalno zaščito hladilnega sistema. Vlagatelj tudi v tem delu priznava pomanjkljivost ponudbe, pri čemer navaja, da jo je mogoče sanirati, zato naročnik ponovno opozarja, da se tudi ta pomanjkljivost nanaša na tehnične specifikacije razpisanega predmeta, poleg tega ne gre za dejstva, ki bi jih bilo mogoče objektivno preveriti pred oddajo ponudbe. Naročnik zavrača tudi očitke, ki se nanašajo na nepredloženo dovoljenje za opravljanje dejavnosti prometa z nevarnimi kemikalijami. Zatrjuje, da je bila zahteva po predložitvi navedenega dovoljenja jasna, poleg tega bi ga vlagatelj kljub temu, da je takšno dovoljenje imel, v vmesnem času lahko tudi izgubil. Ker pa je vlagateljeva ponudba vsebovala številne tehnične pomanjkljivosti, naročnik v tem delu vlagatelja ni pozval k dopolnitvi ponudbe. Tudi sicer pozivanje k dopolnitvi ponudbe ni naročnikova dolžnost, temveč le možnost za katero se lahko odloči

(naročnik se sklicuje na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-149/2023 in jo v relevantnem delu povzema). Na podlagi vsega navedenega, zaključuje naročnik, je dopuščena poprava oziroma dopolnitev podatkov iz ponudbe, vendar v omejenem obsegu in pod pogojem, da gre za takšne elemente oziroma podatke, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb, je mogoče objektivno preveriti, da ne gre za bistvene spremembe, ki bi privedle do nove ponudbe, in da je pri tem spoštovano načelo enakopravne obravnave ponudnikov. Ob tem je potrebno spoštovati tudi določbo šestega podstavka 89. člena ZJN-3, ki izrecno določa, katerih delov ponudbe ni dopustno dopolnjevati.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 22. 3. 2024 opredelil do sklepa o zavrnitvi zahtevka za revizijo.

Vlagatelj vztraja pri pravovarstvenem predlogu in očitkih iz zahtevka za revizijo. Navaja še, da je v ponudbi priložil Izjavo (Priloga št. 2), s katero se je zavezal k izpolnitvi vseh zahtev v zvezi z oddajo predmetnega javnega naročila, kar pomeni, da je ponudba dopustna. Navaja tudi, da je v petem odstavku 25. člena ZPVPJN določeno, da znaša v primeru postopka oddaje naročila male vrednosti rok za vložitev zahtevka za revizijo pet delovnih dni od prejema odločitve o oddaji javnega naročila. Zatrjuje, da je naročnik odločitev o oddaji javnega naročila objavil 6. 3. 2024, vlagatelj pa je zahtevek za revizijo vložil 13. 3. 2024, kar pomeni, da je bil vložen pravočasno. Vlagatelj ponavlja očitke iz zahtevka za revizijo in ponovno zatrjuje, da je naročnik kršil peti odstavek 89. člena ZJN-3, ker mu ni omogočil dopolnitve ponudbe. Ponovno zatrjuje tudi, da ponudba po dopolnitvi ne bi bila konkurenčnejša, saj bi šlo izključno za konkretnejšo pojasnitev že podanih podatkov oziroma bi se potrebna dopolnitev nanašala na elemente, ki so obstajali že pred oddajo ponudbe.

Naročnik se je dne 26. 3. 2024 opredelil do vlagateljevih navedb.

Naročnik se strinja z vlagateljem, da je zahtevek za revizijo vložen pravočasno, pri čemer opozarja, da očitkov, ki se nanašajo na razpisno dokumentacijo, v tej fazi postopka ni mogel obravnavati, saj bi moral vlagatelj zahtevek za revizijo zoper razpisno dokumentacijo vložiti v roku iz 25. člena ZPVPJN. Naročnik še navaja, da podpis izjave o tem, da se ponudnik strinja in sprejema vse naročnikove zahteve, ne more nadomestiti zahtevane natančne specifikacije ponujenega predmeta. Glede očitkov, ki se nanašajo na onemogočanje dopolnjevanja ponudbe, naročnik ponavlja navedbe iz sklepa, s katerim je odločil o zahtevku za revizijo.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija odločila tako, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, ki so navedeni v nadaljevanju.

Državna revizijska komisija uvodoma ugotavlja, da je naročnik zahtevek za revizijo v delu, ki se nanaša na vsebino razpisne dokumentacije zavrgel, v delu, ki se nanaša na odločitev o oddaji javnega naročila pa zavrnil. V zvezi s tem je potrebno naročnika opozoriti, da vlagatelj zahtevka za revizijo ni vložil zoper razpisno dokumentacijo, pač pa zoper odločitev o oddaji javnega naročila. Vlagatelj je razpisno dokumentacijo v delu, ki se nanaša na »idente« omenil zgolj iz razloga, ker je skušal skozi nejasno razumevanje navedenega izraza prepričati naročnika, da bi mu omogočil dopolnitev ponudbe oziroma podajo pojasnil in predložitev dodatne dokumentacije (v smislu petega odstavka 89. člena ZJN-3). Ker pa med vlagateljem in naročnikom ni spora o tem, da je bil zahtevek za revizijo vložen pravočasno in ker je naročnik v obravnavanem primeru zahtevek za revizijo obravnaval tudi po vsebini, na naročnikovo vsebinsko odločitev pa se je z vlogo, ki jo predvideva šesti odstavek 29. člena ZPVPJN odzval tudi vlagatelj, z navedenim niso bile prizadete vlagateljeve pravice in pravne koristi oziroma opisano ravnanje naročnika ni vplivalo na dostopnost do pravnega varstva.

Državna revizijska komisija je najprej zavrnila vlagateljeve očitke, ki se nanašajo na nejasno razumevanje besede »ident«. Naročnik je namreč dovolj jasno navedel, kaj pomeni sporna beseda, poleg tega naročnik v zvezi z navedeno besedo tekom pojasnjevanja razpisne dokumentacije ni prejel vprašanja. V točki 5 Tehničnega dela dokumentacije (Zahtevana dokumentacija v sklopu ponudbe) je naročnik v deveti alineji zahteval od ponudnikov, da v prilogo št. 10 vpišejo posamezne idente, pri čemer je izrecno zapisal, da med idente sodijo primeroma navedeni artikli, kot so pripravek, črpalke in merilniki. Da je razpisna dokumentacija v tem delu dovolj jasna in razumljiva, je razvidno tako iz ponudb preostalih dveh ponudnikov, ki sta prilogo št. 10 izpolnila v skladu z naročnikovimi zahtevami oziroma sta vanjo vpisala idente, ki jih je primeroma navedel naročnik. Nenazadnje tudi vlagatelj (vsaj posredno) priznava, da je vedel, kaj pomeni beseda »ident« - vlagatelj je namreč v zahtevku za revizijo izrecno zapisal, da *»se je pri izpolnjevanju priloge št. 10 zmotil in je v navedeni prilogi namesto, da bi naštel posamezne idente (pripravek, črpalke, merilniki) navedel svoje reference«*.

Predmet obravnavanega javnega naročila je nakup kemikalije za obdelavo voda hladilnih sistemov. Naročnik v obravnavanem primeru, poleg nakupa kemikalije za obdelavo voda hladilnih sistemov, med drugim zahteva še, da mu morajo ponudniki ponuditi tudi pripadajočo dozirno opremo ter v primeru, da je ponujen on-line merilnik za spremljanje/merjenje parametrov, zagotavljati tudi servisiranje (točki 2 in 3 Tehničnih zahtev za kemijsko obdelavo hladilne vode bloka 6). Poleg tega so morali ponudniki vse idente v zvezi s ponujeno kemikalijo, kot že izhaja iz te obrazložitve, vpisati v (s strani naročnika vnaprej pripravljen) obrazec - v prilogo št. 10 - Seznam vseh identov (deveta alineja točke 5 Tehničnih zahtev za kemijsko obdelavo hladilne vode bloka 6 - Zahtevana dokumentacija v sklopu ponudbe). Naročnik je tudi zahteval, da morajo ponudniki predložiti Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prometa z nevarnimi kemikalijami (deseta alineja točke 5 Tehničnih zahtev za kemijsko obdelavo hladilne vode bloka 6 - Zahtevana dokumentacija v sklopu ponudbe).

Med vlagateljem in naročnikom ni spora o tem, da je vlagatelj v Prilogi št. 10 namesto identov navedel reference ter da v ponudbi ni navedel podatkov o dozirni opremi. Med strankama tudi ni spora o tem, da vlagatelj ni predložil Dovoljenja za opravljanje dejavnosti prometa z nevarnimi kemikalijami.

Sporno med strankama je vprašanje, ali je naročnik ravnal pravilno, ko vlagatelja v navedenih delih ni pozval k dopolnitvi ponudbe. Vlagatelj namreč v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je ugotovljene pomanjkljivosti ponudbe mogoče odpraviti s predložitvijo ustrezne dokumentacije v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 in da bi ga naročnik moral pozvati na odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Revizijske navedbe je potrebno presojati z vidika petega in šestega odstavka 89. člena ZJN-3.

Peti odstavek 89. člena ZJN-3 določa, da lahko naročnik v primeru, če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti ponudniki, nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, zahteva, da ponudniki v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti. Naročnik od ponudnika zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam. Predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se lahko nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj je pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, mogoče objektivno preveriti. Če gospodarski subjekt ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali

dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti. Očitne ali nebistvene napake naročnik lahko spregleda.

V šestem odstavku 89. člena ZJN-3 so določeni elementi ponudbe, ki jih (razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba) ni dopustno dopolnjevati ali popravljati, in sicer cene brez DDV na enoto, vrednosti postavke brez DDV, skupne vrednosti ponudbe brez DDV, razen kadar se skupna vrednost spremeni v skladu s sedmim 89. člena ZJN-3, in tistega dela ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila.

Navedena določba, ki (med drugim) prepoveduje posege v predmet ponudbe po poteku roka za prejem ponudb in s tem predstavlja izjemo od načeloma dopustnega dopolnjevanja, popravljanja ter pojasnjevanja ponudb, urejenega v petem odstavku 89. člena ZJN-3, kaže na posebno težo, ki jo zakon pripisuje ponujenemu predmetu ponudbe. Ponudniki morajo biti zato še posebej pozorni, da ponudijo takšen predmet, kot ga je zahteval naročnik, oziroma so dolžni pri pripravi ponudbe v tem delu ravnati s posebno skrbnostjo.

Iz predstavljenih določb 89. člena ZJN-3 ter sodne prakse Sodišča Evropske unije, povezane z institutom dopolnjevanja oziroma popravljanja ponudb¹, izhaja, da ponudbe po poteku roka za oddajo ponudb načeloma ni mogoče spreminjati oziroma popravljati, vendar pa lahko naročnik v določenih primerih od ponudnikov zahteva, da dopolnijo, popravijo, spremenijo ali pojasnijo ponudbeno dokumentacijo. Vendar, kot to utemeljeno opozarja tudi naročnik, pozivanje k pojasnjevanju, dopolnjevanju ali popravljanju ponudb ni naročnikova dolžnost, pač pa gre le za možnost, za katero se naročnik lahko odloči. Kot je Državna revizijska komisija že večkrat pojasnila², je glede na dikcijo petega odstavka 89. člena ZJN-3 možnost pojasnjevanja, dopolnjevanja ali popravljanja ponudbe odvisna od naročnika - naročnik namreč (ob upoštevanju omejitev iz šestega odstavka 89. člena ZJN-3) v primerih, ki so navedeni v petem odstavku 89. člena ZJN-3, od ponudnika lahko zahteva, da predloži manjkajoče dokumente ali jih dopolni, popravi ali pojasni, nima pa naročnik dolžnosti omogočiti dopolnjevanja ali popravljanja ponudb. Pri odločitvi, ali bo dopustil dopolnjevanje, popravljanje in pojasnjevanje ponudb, naročnik nima popolne diskrecijske pravice, saj mora strogo upoštevati določila dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ter vse ponudnike obravnavati enakopravno.

Naročnik se v obravnavanem primeru z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila ni zavezal k postopku pojasnjevanja, dopolnjevanja ali spreminjanja ponudb. Razpisna dokumentacija namreč pravil glede pojasnjevanja, dopolnjevanja ali spreminjanja ponudb ne vsebuje. Navedenega nenazadnje ne zatrjuje niti vlagatelj. Ker tudi iz ZJN-3 takšna naročnikova dolžnost ne izhaja, Državna revizijska komisija vlagateljevim očitkom ni mogla slediti. Odločitev, ali bo pristopil k izvedbi postopka pojasnjevanja, dopolnjevanja ali spreminjanja ponudb, je torej prepuščena naročniku, zato o tem skladno s pravili iz petega odstavka 89. člena ZJN-3 ne more odločiti Državna revizijska komisija kot organ pravnega varstva. Če se naročnik v obravnavanem postopku oddaje javnega naročila ni odločil vlagatelja pozvati k dopolnitvi ponudbe, ga tudi organ pravnega varstva k temu ne more prisiliti.

Ker v obravnavanem primeru naročnik ni bil dolžan ponudnika (vlagatelja) pozvati na odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ni pomembno, zakaj naročnik vlagatelju ni omogočil dopolnitve ponudbe, prav tako tudi ne, ali bi bila odprava ugotovljene pomanjkljivosti skladna z določbami ZJN-3. Ne glede na to pa se Državna revizijska komisija strinja z naročnikom, da se večina

¹ Npr. zadeve C-599/10, SAG ELV Slovensko in drugi, C-336/12 Manova, C-324/14 Partner Apelski Dariusz, C-387/14 Esaprojekt, in C-131/16 Archus in Gama.

² Prim. npr. odločitve v zadevah št. 018-029/2017, 018-068/2017, 018-088/2017, 018-037/2019, 018-098/2020, 018-175/2020, 018-087/2023.

pomanjkljivosti, zaradi katerih je bila vlagateljeva ponudba označena za nedopustno, nanaša na tehnične specifikacije, tega dela ponudbe pa skladno s šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 (razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba) ni dovoljeno dopolnjevati ali popravljati. V obravnavanem primeru pa med vlagateljem in naročnikom tudi sicer ni spora o tem, da ugotovljenih pomanjkljivosti v vlagateljevi ponudbi ni mogoče obravnavati kot očitnih napak.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo naročniku tudi ne očita kršitve načela enakopravne obravnave. Vlagatelj niti v vlogi, s katero se je opredelil do naročnikovih navedb, ne zatrjuje, da bi naročnik izbranemu ponudniku ali drugouvrščenemu ponudniku omogočil odpravo pomanjkljivosti ponudbe v tehničnem ali kateremkoli drugem delu. Tudi iz odstopljene dokumentacije ne izhaja, da bi naročnik preostalima sodelujočima ponudnikoma omogočil dopolnitev ponudbe; da ni tako ravnal, pa je navedel tudi naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo.

Državna revizijska komisija se sicer strinja z vlagateljem, da je v ponudbi predložil podpisano Izjavo (priloga št. 2), s katero je (med drugim) potrdil, da se v celoti strinja z vsemi določili in pogoji, ki jih je navedel naročnik ter da pod navedenimi določili in pogoji tudi pristopa k izvedbi predmeta javnega naročila (točka 1 priloge št. 2) ter da se je seznanil z vsemi omejitvami in pogoji dobave blaga ter jih upošteval pri pripravi ponudbe (točka 6 priloge št. 2). Vendar Državna revizijska komisija opozarja, da lahko takšna krovna izjava o strinjanju in sprejemanju zahtev naročnika predstavlja le splošno izjavo ponudnika in ne more nadomestiti natančne specifikacije ponujenega predmeta, ki je, kot že večkrat navedeno v tej obrazložitvi, eden izmed najpomembnejših delov ponudbe in jo mora ponudnik pripraviti s posebno skrbnostjo, pri tem pa upoštevati zahteve naročnika iz razpisne dokumentacije.³

Na podlagi vsega navedenega Državna revizijska komisija zaključuje, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati naročnikovih kršitev. Državna revizijska komisija je zato, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevek za revizijo zavrnila kot neutemeljenega.

Državna revizijska komisija o stroških ni odločala, ker jih vlagatelj ni priglasil.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije.

Pravni pouk: Upravni spor zoper to odločitev ni dovoljen.

Predsednik senata:
Marko Medved, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj - po pooblaščenju,
- izbrani ponudnik,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve.

³ Prim. odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-111/2018 ter odločitve v zadevah št. 018-079/2018, 018-196/2019 in 018-068/2021, na katere se sklicuje naročnik

